

„Dickhez képest az egész európai avantgárd mozgalom csak a saját köldökét bámulja egy zsákutcában.”

Sunday Times

„Ha ötleteket akarsz, Philip K. Dicket olvasd.”

Vector

„Minden munkája döbbenetesen intim, kitarulkozó és nagyon veszélyes.

Korának legszellemesebb science fiction szerzője.
És talán a legijesztőbb is egyben. Félelmei a saját félelmeink,
pontosan úgy kimondva, ahogy mi is kimondanánk őket.”

The Encyclopedia of Science Fiction

„Dick a maga csendes módján komoly irodalmat alkotott népszerű formában,
és ez a létező legnagyobb elismerés.”

Michael Moorcock

„Dicknél következetesebben senki nem alkotott ennyi mesterművet.”

John Brunner

„Dick a sci-fi kultikus alakja.”

The Washington Post Book World

„Száz év múlva Philip K. Dicket a huszadik század második felének
legnagyobb írójaként tartják majd számon.”

Norman Spinrad

„Ami Kafka volt a huszadik század első felének, az Philip K. Dick a másodiknak.”

Art Spiegelman

„Dick olyan messzire merészkedik el hipotézisek terén,
ameddig a leghajmeresztőbb ötletekkel előálló filozófusok sem mertek.”

Paár Tamás

„Ha össze kéne foglalnom egyetlen szóban,
mit jelent nekem Dick munkássága, az a rajongás lenne.”

Nagy Norbert

„Remek írónak tartom PKD-t, mert olyan dolgokkal szembesít,
olyan gondolatokat ébreszt, amik bennem is felvetődnek,
de magamtól gyáva vagyok velük szembenézni. Vele – ha apránként is, de – sikerül.”

Fejes Csilla

„Philip K. Dick történetei örökre beégnek az ember agyába (mások szerint a lelkébe),
beépülnek a gondolkodásmódunkba,
megváltoztatnak minket, és szerves részévé válnak annak, akik vagyunk.”

Rinyu Zsolt

A szerző eddig megjelent művei az Agave Könyvek gondozásában:

Az ember a Fellegvárban
Palmer Eldritch három stigmája
Kizökkent idő
Ubik
VALIS
Figyel az ég
Kamera által homályosan
Álmodnak-e az androidok elektronikus báránnyokkal?
Időugrás a Marson
Csordulj könnyem, mondta a rendőr
Az Alfa hold klánjai
Dr. Vérdíj
Várjuk a tavalyi évet
Galaktikus cserépgyógyász
Istenek inváziója
Szabad Albemuth Rádió
Visszafelé világ
Csúszkáló valóságok
A Titán játékosai
Az elektromos Lincoln
Timothy Archer lélek-vándorlása

Novelláskötetek:

Lenn a sivár Földön
Már megint a felfedezők

PHILIP K. DICK

A Frolix–8 küldötte

agave
könyvek

Philip K. Dick. Our Friends from Folix 8

Copyright © Philip K. Dick, 1970

Copyright renewed by Laura Coelho, Christopher Dick and Isolde Hackett, 1998

Hungarian translation © Pék Zoltán

A fordítás az alábbi kiadás alapján készült:

Philip K. Dick: Our Friends from Folix 8

New York, Vintage Books, 2003

Fordította: **Pék Zoltán**

W. B. Yeats versét Rab Zsuzsa fordította

ISBN: 978 61 5504 960 6

Agave Könyvek

Felelős kiadó: Varga Bálint, Meznerics Gergely

A borítót és a kötetet tervezte: Kuskó Rajmund

Felelős szerkesztő: Csurgó Csaba

Olvasószerkesztő: Brenner Péter

Korrektor: Boncz Éva

Készült: a Kaposvári Nyomda Kft. nyomdájában, Kaposváron, 2012-ben

Felelős vezető: Pogány Zoltán igazgató

Műfaj: Science fiction

PHILIP K. DICK
A Frolix-8 küldötte

ELSŐ RÉSZ

EGY

– Én nem akarom megcsinálni a tesztet – nyafogott Bobby.
Pedig muszáj, gondolta az apja. Csak így marad meg a reményünk, hogy a jövőben legyen belőle valami. Majd egyszer, a halálunk után, jóval azután, hogy Kleo és én meghaltunk.

– Hadd magyarázzam meg – mondta fennhangon, ahogy a zsúfolt csúszójárdán a Közbesoroló Szövetségi Iroda felé tartottak. – Mindenki más képességgel bír. – Ezt a saját bőrén tapasztalta meg. – Az enyém például elég korlátozott, én még a kormányzati G-egyest sem ütöm meg, ami pedig a legalacsonyabb. – Fájt ezt beismerni, de nem volt választása; muszáj megértetnie a fiúval, mennyire fontos ez az egész. – Vagyis nekem semmi jogosultságom nincs. Van egy nem kormányzati kis állásom, egy semmi. Ilyen akarsz lenni, ha majd felnőtt leszel?

– Jól élsz – jelentette ki Bobby a tizenkét évesek fenséges magabiztosságával.

– Nem én – mondta Nick.

– Szerintem igen.

Erre nem tudott mit mondani. Mint mostanában oly sokszor, a kétségbeesés peremén egyensúlyozott. – Figyelj, nézzük azt, hogyan vezetik a Terrát. Kétféle embercsoport kerülgeti egymást, előbb az egyik irányít, aztán a másik. Ez a kétféle...

– Én nem vagyok egyik se – vágott közbe a fia. – Én Régi vagyok. Nem akarom megcsinálni a tesztet. Tudom, hogy mi vagyok. Tudom, hogy te mi vagy, és én ugyanaz vagyok.

Nick gyomra kiszáradt és összezsugorodott, és emiatt hirtelen rátört a szükség. Körülnézett, észrevett egy drogbárt az utca túlsó oldalán, a suhanók és a nagyobb, kerekded tömegközlekedési járművek mögött. Egy gyalogrúpához vezette Bobbyt, és tíz perc múlva átértek a túlsó járdára.

– Pár percre beugrom ide – mondta a fiának Nick. – Az idő és tér jelen pontján nem vagyok elég jól, hogy elvigyelek a Szövetségi Épületbe. – Elvezette a fiút az ajtószem előtt, be Donovan Drogbárjába, ahol még sosem járt, de ami első látásra jó benyomást keltett benne.

– A fiút nem hozhatja be – szólt rá a csapos, és a feliratra mutatott a falon. – Nincs tizennyolc. Én nem szoktatok rá kiskorúakat.

– A törzshelyemen... – kezdte Nick, de a csapos durván belefojtotta a szót:

– Ez nem a maga törzshelye – közölte, és eltrappolt az egyik vendéghez az árnyékos-homályos helyiség túlsó végébe.

– Nézz be a szomszéd boltba – tolt a fiát Nick az ajtó felé, amin az imént beléptek. – Négy-öt perc múlva odamegyek.

– Mindig ezt mondod – dörögte Bobby, de azért kibaktatott a járdára a tolakodó-nyomakodó embertömegbe... megtorpant, visszanezett, majd továbbment, eltűnt szem elől.

Nick leült egy bárszékre. – Ötven milligramm fenmetrazin-hidrokloridot kérek, és harminc milli stelladrint, kísérőnek meg nátrium-acetil-szalicilsavat.

– A stelladrintól sok-sok messzi csillagról fog álmodni. – Egy apró tárgyért tett Nick elé, arra rakta a tablettákat, mellé a pohár nátrium-acetil-szalicilsav oldatot, majd hátralépett, és tűnődve vakarta a fülét.

– Nagyon remélem. – Nick bekapta a három apró tablettát (hó végén ennél többet nem engedhetett meg magának), majd leöblítette a sós kísérővel.

– A szövetségi tesztre viszi a fiút?

Nick bólintott, és elővette a tárcáját.

– Maga szerint bunda? – kérdezte a csapos.

– Fogalmam sincs – vetette oda foghegyről Nick.

A csapos rákönyökölt a bárpult fényes tetejére, közelebb hajolt és, azt mondta: – Szerintem az. – Elvette a pénzt, a kasszához lépett. – Látok olyanokat, akik tizennégyezer-tizenöt ezer elmennek itt előttem. Nem

hajlandók belenyugodni, hogy ők vagy, mint a maga esetében, a gyerekek nem megy át. Próbálkoznak és próbálkoznak, de mindig ugyanaz a vége. Az Újemberek nem engednek senki mást a Közszolgálatba. Azt akarják, hogy... – Körülsandított, és halkabbra vette a hangját. – Nem akarnak osztozni senkivel. A fenébe, hát a kormányzati kommunikékben lényegében ki is mondják. Nekik az kell, hogy...

– Friss vér kell nekik – mondta Nick a csaposnak, ahogy magának is már számtalanszor.

– Vannak nekik saját kölykeik – érvelt a csapos.

– De nem elég. – Nick kortyolt a kísérből. Máris érezte a fenmetrazin-hidroklorid hatását, az erőteljes izzást mélyen belül, hamarosan elkezd nőni az önbizalma, fokozódni fog az optimizmusa. – Ha kiderül, hogy a közszolgálati tesztet megbundázzák, a kormányt huszonnégy órán belül leváltják, és a Szokatlanok veszik át a helyüket. Maga szerint az Újak azt akarják, hogy a Szokatlanok vezessék a világot? Jézusom.

– Szerintem összejátszanak – felelte a csapos, és elment egy másik vendéghez.

Hányszor, de hányszor fordult meg ez nekem is a fejemben, gondolta Nick, ahogy távozott a bárból. Előbb a Szokatlanok kormányoznak, aztán az Újak... Ha ezt alaposan kidolgozzák, ha ők irányítják a személyzeti tesztelőapparátust, akkor önfenntartó hatalmi struktúrát alkotnának; de a mi politikai berendezkedésünk a két csoport kölcsönös ellenségességén alapul... ez életünk alapigazsága. Ez és annak elfogadása, hogy magasabb rendűek lévén jogosultak a vezetésre, és jól is csinálják.

Átvágott a gyalogjárók mozgó masszáján, és odaért a fiához, aki megígézve bámult egy kirakatot.

– Menjünk – fogta meg fia vállát (a drog hatására) határozottan Nick.

Bobby nem moccant. – Itt árulnak távfájdalomkeltő kést. Kaphatok egyet? Magabiztosabb lennék, ha teszt közben nálam lenne.

– Az csak egy játékszer – mondta Nick.

– Akkor is. Légyszi. Nagyon-nagyon klassz lenne.

Egy szép nap majd fájdalomkeltés nélkül is lehet kormányozni, tűnődött Nick, kormányozni az egyenrangúakat, szolgálni a feljebbvalókat. Te is feljebbvaló leszel, és akkor végre boldogan elfogadok mindent, ami körülöttem zajlik. – Nem – felelte, és visszakormányozta a fiút a sűrűn áramló tömegbe. – Ne ácsingózz konkrét dolgok után – torkolta le nyersen. – Gondolkodj elvontan, gondolj a neutrologikai folyamatokra. Azt fogják kérdezni. – A fiú kezdett lemaradni. – Nyomás! – förmedt rá Nick, és megrántotta. Az, hogy testileg érezte a fiú vonakodását, ólomnehéz kudarcérzéssel töltötte el.

Ötven éve megy már ez, 2085 óta, amikor az első Újat megválasztották... nyolc évvel azelőtt, hogy az első Szokatlan elfoglalta a magas hivatalt. Akkor újdonságszámba ment; mindenki kíváncsi volt, hogy a nemrég kifejlődött rendellenesek hogyan muzsikálnak majd. Jól muzsikáltak, annyira jól, hogy a Régiemberek már nem is tudtak lépést tartani velük. Ők egy rakás dologgal zsonglörködtek egyszerre, a Régiek eggyel alig bírtak el. Egyes tetteiknek, melyek olyan gondolatfolyamatokon alapultak, amiket a Régiek követni sem tudtak, nem is volt megfelelője az emberi faj korábbi egyedeinél.

– Nézzük meg a szalagcímeket – torpant meg Bobby egy újságmata előtt.

PROVONI ELFOGÁSA KÜSZÖBÖN ÁLL

Nick érdeklődés nélkül olvasta, nem hitte el, és nem is igazán érdekelte. Számára Thors Provoni már nem létezett, se fogságban, se máshogy. Bobbyt azonban lebilincselte a hír. Lebilincselte és taszította.

– Sosem fogják el Provonit – mondta.

– Ne ilyen hangosan – suttozta Nick fia fülébe. Mély nyugtalanság moccanat bensőjében.

– Engem nem érdekel, ha meghallják – felelte Bobby hevesen. A körülöttük áramló férfiak és nők felé intett. – Különben is mind egyetértenek velem. – Fortyogó haraggal nézett fel apjára.

– Amikor Provoni elment – magyarázta Nick a fiának –, amikor itthagytá a Sol-rendszert, az egész emberiséget elárulta, a felsőbbrendűeket és mindenkit. – Szilárdan hitte. Ezt a vitát nemegyszer lefolytatták már, de nem tudták összeegyeztetni véleményüket arról az emberről, aki azt ígérte, keres egy másik bolygót, egy másik használható világot, amelyre a Régiek átköltözhetnek... *és saját magukat kormányozva élhetnek.* – Provoni gyáva volt – jelentette ki Nick –, és szellemileg átlag alatti. Szerintem üldözni se volt érdemes. Mindegy, most ezek szerint megtalálták.

– Mindig ezt mondják. Két hónappal ezelőtt azt mondták, huszonnégy órán belül...

– Átlag alatti volt – szakította félbe Nick –, vagyis nem számít.

– Mi is azok vagyunk.

– Én igen, de te nem.

Csendben mentek tovább, egyiküknek sem volt kedve tovább beszélni.

Norbert Weiss köztisztviselő kihúzott egy zöld papírcsíkot a számítógépből az íróasztala mögött, és figyelmesen elolvasta a rajta szereplő információt.

APPLETON, ROBERT.

Emlékszem rá, futott át Weiss fején. Tizenkét éves, az apja ambiciózus... Mit mutattak a fiú előzetes tesztjei? Erős E-faktor, jóval átlag feletti. De...

Felvette a belső v-font, és tárcsázta felettese mellékét.

Jerome Pikeman himlőhelyes, hosszú arca jelent meg, amelyről lerítt a túlhajszoltság és a stressz. – Igen?

– Az Appleton fiú jön nemsokára. Döntött már? Passzoljuk vagy nem? – A zöld papírt a v-fon szkennere elé tartotta, hogy felfrissítse felettese emlékezetét.

– Az osztályomon dolgozóknak nem tetszik az apja szolgálai viselkedése – felelte Pikeman. – A tekintély iránt olyan túlzott alázatot mutat, hogy attól félünk, ennek a negatívja jelenhet meg a fia érzelmi fejlődése során. Buktassa meg.

– Végleg? Vagy csak most?

– Végleg. Örökre. Szívességet teszünk neki, valószínűleg ő maga is szeretne kiesni.

– Az a fiú nagyon magas pontszámot ért el.

– De nem kivételes. Nincs rá feltétlen szükségünk.

– De ha a fiúval szemben tisztességesek akarunk lenni... – ellenkezett Weiss.

– Tisztességesek leszünk vele, ezért küldjük el. A szövetségi szintet elérni nem megtiszteltetés vagy privilégium, hanem teher. Felelősség. Maga szerint nem, Mr. Weiss?

Erre így sosem gondolt. Igaz, hogy agyondolgoztatnak, töprengtet Weiss, a fizetés pedig siralmas, és Pikemannek igaza van, nem megtiszteltetés, csak kötelesség. De előbb öletném meg magam, mint hogy feladjam. Maga sem értette, miért.

2120 szeptemberében szerezte meg a köztisztviselői státust, azóta a kormánynak dolgozott, előbb egy Szokatlan tanácselnök, majd egy Új elnök alatt... Akármelyik csoport került hatalomra, ő, mint a többi köztisztviselő, a helyén maradt, gyakorlattan végezte a feladatát. Gyakorlattan és tehetségesen.

Ő maga gyermekkorra óta jogilag Újnak tartotta magát. Agykérgén láthatóak voltak a Roger-pontok, az intelligenciatesztek során rendre tisztességes képességet mutatott. Kilencéves korára gondolkodásban

túlnőtt egy Régi felnőttön, húszévesen fejben össze tudott állítani száz számból egy véletlentáblázatot... és még sok mindenre képes volt. Például számítógép nélkül ki tudta számolni egy űrhajó pályáját, amelyre három gravitációs mező is hat; bármelyik pillanatban meg tudta mondani a hajó helyzetét. Egy adott állításból, akár elméleti, akár valós volt, számos megfelelést ki tudott következtetni. És harminckét évesen...

Egy széles körben terjedő esszében vitába szállt a klasszikus határelmélettel, a maga egyedi módján mutatott egy – elméletileg – lehetséges visszatérési utat Zénón felezett mozgásának koncepciójához, sarokkőként Dunne körkörösídeleméletét használva.

Ennek eredményeként kapott egy kis állást a Közbesoroló Szövetség Iroda egy kis alosztályán. Ugyanis amit kitalált, eredetinek eredeti volt ugyan, de nem sok. Más Újemberek eredményeivel összehasonlítva.

Ők megváltoztatták az emberi gondolkodás térképét... ötven rövid év alatt. Olyasmivé alakították, amit a Régiek, a múlt egyedei nemcsak hogy nem értettek, de át sem láttak. Példának okáért ott volt Bernhad akauzalitáselmélete: 2103-ban a Zürichi Politechnikai Intézetben dolgozó Bernhad bebizonyította, hogy Hume-nak a maga tobzódó szkeptizmusával mégiscsak igaza volt: azokat az eseményeket, amelyeket a Régiek ok-okozati viszonyként fogtak fel, csakis a szokás kapcsolta össze, semmi más. Modernizálta Leibnitz monászelméletét, méghozzá megsemmisítő eredménnyel. Az emberi történelemben először vált lehetségessé megjósolni fizikai események kimenetelét változó állítások alapján, amelyek mindegyike egyformán igaz, mindegyike egyformán „ok-okozati”. Emiatt az alkalmazott tudományok új alakot öltöttek, amellyel a Régiek nem boldogultak; számukra az akauzalitás elve pusztán káosz volt: képtelenek voltak megjósolni bármit.

És ez még korántsem volt minden.

2130-ban Blaise Black, okleveles G-tizenhatos Új megcáfolta Wolfgang Pauli szinkronicitáselméletét. Kimutatta, hogy a függvény úgynevezett „függőleges” vonala megjósolható faktor, ugyanolyan könnyen

tervezhető – a véletlenszerű kiválasztás új módszerével –, mint a „horizontális” szekvencia. Így a szekvenciák közötti különbség lényegében megszűnt – az elvont fizika megszabadult a kettős meghatározás terhétől, alapvetően könnyebbé vált minden számítás, az asztrofizikából eredők is. A Black-rendszer, ahogy nevezték, végleg szakított a Régi-elmélettel és gyakorlattal.

A Szokatlanok kézzelfoghatóbban járultak hozzá a fejlődéshez; entitásokkal való műveletekkel. Tehát – legalábbis Újként így látta – az ő fajtája a világegyetem átalakított térképének alapjait szolgáltatta, a Szokatlanok pedig ezeknek az általános struktúráknak az alkalmazását végezték el.

Utóbbiak ezzel nem értettek volna egyet, tudta jól, ám ez őt cseppet sem zavarta.

G-hármas vagyok, mondta magának, és én is csináltam valamit, én is hozzáadtam valamicskét a kollektív tudásunkhoz. Egyetlen Régi sem lett volna erre képes, akármilyen tehetséges is. Kivéve talán Thors Provonit. Thors Provoni azonban évek óta nincs sehol, nem zavarja sem a Szokatlanok, sem az Újak álmát. Provoni a galaxis peremén kódorog, dühösen kutat valami homályos, sőt metafizikus dolog után. Úgymond „válasz” után. Reakció után. Thors Provoni belekiáltott az ürességbe, válasz eredményében lármázott.

Isten óvjon minket attól, hogy valaha megtalálja, gondolta Weiss.

De ő nem tartott Provonitól, ahogy a társai sem. Néhány ideges Szokatlan motyogott csak egymás közt, ahogy a hónapok évekbe fordultak, és Provoni még mindig nem halt meg, és nem hagyta magát elfogni. Thors Provoni anakronizmus lett: az utolsó Régi, aki nem hajlandó elfogadni a történelmet, aki ortodox, elhamarkodott cselekedetről álmodik... egy undorító múltban élt, amely zömében nem is volt valóságos, egy álmatlan és halott múltban, mely visszahozhatatlan még egy olyan tehetséges, tanult és tetterős ember számára is, mint Provoni. Egy kalóz, gondolta Weiss, kvázi romantikus alak, akinek az agyára ment a vitézkedés.

Bizonyos értelemben hiányozni fog, ha meghal. Végül is mind a Régiekből fejlődünk ki; a rokonaink. Távoli rokonaink.

Azt mondta felettesének, Pikemannek: – Teher. Abszolút igaza van. – Teher ez a feladat, ez a közszolgálati besorolás, szőtte tovább gondolatban. Nem repülhetek a csillagokba; nem üldözhetek az univerzum távoli zugaiban olyasmit, ami nem létezik. Milyen érzés lesz, ha megsemmisítjük Thors Provonit? A munkám még inkább lélekölő robottá mosódik majd össze. Én mégis szeretem. Nem adom fel. Újnak lenni azért valami.

Talán a saját propagandánk áldozata lettem, futott át a fején.

– Ha Appleton behozza a fiút, adja oda a kis Robertnek az egész tesztet – utasította Pikeman. – Aztán mondja nekik azt, hogy az értékelés egy hétig tart. Akkor könnyebb lesz majd elviselniük a csapást. – Szárazon elmosolyodott és hozzátette: – És nem kell magának közölni velük, majd írásban megkapják.

– Én nem bánom – mondta Weiss, pedig bánta. Mert valószínűleg nem lesz igaz.

Igazság, gondolta, *mi* vagyunk az igazság: mi teremtjük, mi birtokoljuk. Közösen új térképet rajzoltunk. Ahogy mi nővünk, az is nő velünk, együtt változunk. Hol leszünk jövőre? Nem lehet tudni... Csak a Szokatlanok prekogjai tudják, de ők meg sok jövőt látnak egyszerre, úgy sorakoznak egymás mellett, mint dobozok hosszú sorai (így hallotta).

A titkárnője szólt be az interkomon: – Mr. Weiss, bizonyos Mr. Nicholas Appleton és a fia keresik.

– Küldje be őket. – Weiss hátradőlt a nagy, naugabőr-utánczat székből, felkészült a fogadásukra. Az asztalon hevert a teszt; merengve babrálta, szeme sarkából látta, hogy különféle alakokat vesz fel. Egy pillanatra szinte behunyta a szemét... és elméjében pontosan azzá tette a tesztet, amivé akarta.